

Dosarul nr. 3ra-404/22
2-20127490-01-3ra-14042022

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul central (jud. V. Pîslariuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Lilia Condrea, reprezentată de avocatul Diana Munteanu

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Stepan Bostan împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ

împotriva deciziei din 16 noiembrie 2021, prin care a fost respins apelul depus de Lilia Condrea și menținută hotărârea din 21 ianuarie 2021 a Judecătoria Orhei sediul central, prin care a fost admisă acțiunea parțial

constată:

La 14 octombrie 2020, Stepan Bostan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, persoană terță Lilia Condrea cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

În susținerea acțiunii a indicat că prin decizia autorității tutelare a Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei din data de 24 februarie 2020, a fost decis că Stepan Bostan va avea dreptul de a se întâlni cu fiica sa, XXXXX, născută la XXXXX, în prima și a treia sâmbătă/duminică din lună, de la orele 10:00 până la 12:00, fără dreptul de a înnopta.

Astfel, nefiind de acord cu decizia respectivă, la data de 29 septembrie 2020, s-a adresat cu o cerere prealabilă către Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, prin care a solicitat întocmirea unui alt grafic ce i-ar permite exercitarea drepturilor părintești în condiții egale cu Lilia Condrea.

A menționat că la data de 1 octombrie 2020, prin scrisoarea nr. 1360, Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei i-a comunicat

faptul că a refuzat examinarea cererii acestuia, pe motiv că decizia formulată de comisie poartă un caracter de recomandare și poate fi contestată pe cale judecătorească.

A opinat că răspunsul autorității și decizia menționată sunt ilegale, care îl limitează în exercitarea drepturilor sale părintești.

A evidențiat că termenul stabilit pentru întrevvederea cu copilul este unul foarte mic, iar pentru o comunicare eficientă cu fiica sa, are nevoie de un interval mai mare de timp pentru întrevederi.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 2 alin. (1), (2), 17, 22, 206, 208 alin. (1), 209, 224 Cod administrativ.

A solicitat anularea deciziei nr. 498 a Autorității tutelare a Direcției Generale Asistență și Protecția a Familiei Orhei, prin care s-a decis permisiunea dânsului de a se întâlni cu fiica sa, XXXXX, a.n. XXXXX, în prima și a treia sâmbătă/duminică din lună, de la orele 10:00 până la 12:00, fără dreptul de a înnopta, ca una neîntemeiată și obligarea Direcției Generale Asistență și Protecția a Familiei Orhei de a aproba un grafic de întrevederi între dânsul și fiica sa, XXXXX, a.n. XXXXX, după principiul egalității în drepturi a părinților, ținând cont de propunerea ca în perioada când dânsul se află în țară, în fiecare sâmbătă și duminică din săptămână, începând cu ora 10:00 până la ora 17:00, copilul să-l petreacă cu tatăl.

Prin hotărârea din 21 ianuarie 2021 a Judecătoriei Orhei sediul central, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost anulată decizia autorității tutelare Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei nr. 498 din 24 februarie 2020 „Cu privire la soluționarea litigiului privind comunicarea lui Stepan Bostan, dom. r-nul XXXXX str. XXXXX cu copilul său, XXXXX, a.n. XXXXX”.

A fost obligată Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, la aprobarea graficului de întrevederi a lui Stepan Bostan cu copilul său, XXXXX, să respecte principiul egalității în drepturi a ambilor părinți.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La 15 februarie 2021, Lilia Condrea a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 ianuarie 2021 a Judecătoriei Orhei sediul central, iar la 18 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea admiterii pretențiilor înaintate de Stepan Bostan, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Lilia Condrea și menținută hotărârea din 21 ianuarie 2021 a Judecătoriei Orhei sediul central.

La 7 decembrie 2021, Lilia Condrea, reprezentată de avocatul Diana Munteanu a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

La 15 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, lui Stepan

Bostan și reprezentantului său, avocatul Vitalie Lazari copia cererii de recurs depuse de Lilia Condrea, reprezentată de avocatul Diana Munteanu, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, care a fost recepționată de către Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei și avocatul Vitalie Lazari la 21 aprilie 2022, iar de către Stepan Bostan la 22 aprilie 2022, potrivit avizelor de recepție (f. d. 172-174).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, referințe nu au parvenit.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Lilia Condrea, reprezentată de avocatul Diana Munteanu, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Potrivit art. 245 alin. (2) Codul administrativ, motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat în ședință publică la data de 16 noiembrie 2021 (f. d. 138A), însă la dosar lipsesc date care ar confirma notificarea acestuia în adresa recurenteii.

Tot materialul probator atestă și că la data de 7 decembrie 2021, Lilia Condrea, reprezentată de avocatul Diana Munteanu a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 16 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii (f. d. 161-162).

La fel, actele cauzei relevă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost recepționată de Lilia Condrea la data de 16 februarie 2022, ceea ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la dosar (f. d. 168).

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurenteii la aceeași adresă indicată atât în cererea de apel nemotivată (f. d. 46), cât și în conținutul motivării apelului (f. d. 60-62 verso) – or. XXXXX str. XXXXX ap. XX.

Conform art. 97 Cod administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Iar potrivit art. 109 Cod administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Totodată, în sensul art. 63 Cod administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 Cod civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

În același timp, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că prin Legea privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative nr. 133 din 15 noiembrie 2018, a fost schimbată numerotarea unor articole din Codul civil, adică în redacția Codului civil modificat prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, instituția calculării termenului este reglementată de Titlul IV Capitolul I, art. 383-390.

Respectiv, deși Codul administrativ prevede că calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 Cod civil, de facto urmează a fi aplicate prevederile art. 383-390 Cod civil în redacția Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018.

Având în vedere cele expuse și ținând cont de faptul că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat, ci trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente care se completează una pe alta ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent, instanța de recurs reține la caz și prevederile 385 Cod civil, potrivit cărora dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Așadar, se va nota că, prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 privind declararea stării de urgență, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Potrivit pct. 5.2.1 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost suspendate de drept examinarea de către instanțele de judecată a acțiunilor în contencios administrativ, procedurile de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare, în conformitate cu prevederile capitolului VI din cartea a treia a Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018. Sunt exceptate de la suspendare cauzele privind luarea în custodie publică a străinilor și de prelungire a duratei acesteia și alte categorii de cauze stabilite expres prin dispoziții emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

În conformitate cu pct. 5.2.2 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispus ca termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ

care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

La fel, prin pct. 1 al Dispoziției nr. 20 din 3 martie 2022 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție cu privire la organizarea activității Curții Supreme de Justiție pe perioada stării de urgență, a fost dispus că pe perioada stării de urgență, examinarea cauzelor de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ și de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, au fost suspendate de drept, cu excepția celor prevăzute în Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 2 martie 2022.

Ulterior, prin pct. 2 al Dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispusă stabilirea măsurilor de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de 4 aprilie 2022.

Iar potrivit pct. 2.1 al Dispoziției nominalizate, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Completul specializat pentru examinarea cauzelor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție mai relevă că prin Dispoziția nr. 34 din 1 aprilie 2022 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, s-a luat act de măsurile de tranziție în domeniul justiției stabilite în Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, începând cu 4 aprilie 2022 și abrogată Dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 20 din 3 martie 2022.

Distinct de cele menționate, la caz, se atestă că termenul de exercitare a căilor de atac a fost întrerupt în perioada 3 martie 2022 – 3 aprilie 2022.

Respectiv, având în vedere circumstanțele sus-menționate, ultima zi de depunere a recursului motivat pentru recurenta Lilia Condrea a fost data de *19 aprilie 2022* (17 februarie 2022 – 2 martie 2022; 4 aprilie 2022 – 19 aprilie 2022), ținând cont atât de data notificării deciziei motivate a instanței de apel (16 februarie 2022), cât și perioada de întrerupere a termenelor de contestare.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, recurenta Lilia Condrea nu a depus motivarea recursului în interiorul termenului legal (și nici până în prezent), motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă.

Sub aspectul dat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că recursul depus împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

Așadar, recurenta nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția motivele ilegalității și

netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în apel, iar această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac și expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o decizie neîntemeiată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de Lilia Condrea, reprezentată de avocatul Diana Munteanu, or, recurenta fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea motivării recursului în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de Lilia Condrea, reprezentată de avocatul Diana Munteanu se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil, or, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei).

În conformitate cu art. 230, 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Lilia Condrea, reprezentată de avocatul Diana Munteanu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu